

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B. ÖRÖKÖSEI.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Világháború.

A világháború fáklyája kigyuladt. Lélegzetét visszafojtva figyel az egész világ. A felgyújtott Európában vérvörös füstfelhők takarják a fegyveres hadak komor sorakozását és akik a felhők alatt járunk, nem látjuk, csak ösztön szerint érezzük a veszedelmek félelmes arányait.

Világok harca és világok születése ez. A veszedelmek forgatagában ott örvénylenek munkában töltött évszázadok szent javai, amiket a kultúra, az emberi szellem, millió és millió munkás kéz, geniek és teherhordók, vezérek és dolgos táborkok halmoztak fel az egész emberiség javára. Minden kockán forog. Új káosz támad, és meg nem lehet tudni, ki fogja a legyőzést szót kimondani és milyen új világ támad a káoszból. De bizonyos, hogy évszázadok munkája dől romokba, népek sorsa és üdve, a jövő világossága vagy sötétsége, az emberiség fejlődésének új iránya, a régi értékek új értékelése van születőben. Ennek a világharcnak tulsó oldalán fogják kimérni a népek számára, talán századok tartamára, a létjogot, a boldogságot, a hatalmat, a szabadságot, az élet és fejlődés feltételeinek porcióját.

Aki győz: diktál életet, szabadságot, hatalmat. Aki bukik: választhat koldusélet vagy fejedelmi halál között. Ezért figyel, lélegzetét visszafojtva, az a világ, mely a béke kalapácsát forgatja ezért száll hadba, állig fegyverben, lelkesedve vagy kényszer alatt, égő szívvel vagy fogait vicsoritva, azoknak a nemzeteknek egész fegyveres ereje, melyek a nagy összecsapásból jövődjük szent jogát szeretnék sértetlenül kihozni.

Ezekben a sorsterhes napokban a felgyújtott Európa fölött ott trónol a történelem géniusza és figyel és jegyez. Látja és jövődjé korok számára megörökíti, kik gyújtották Európa fejére a tetőt, kiket mozzgatott az emberiség örök ideáljaihoz való hűség és kik dolgoztak a perfidia, rontás és ember-telenség eszközeivel. A történelem géniusza némán jegyez és mi nyugodt lélekkel állunk a jövődjé itélő szeme előtt.

A történelem géniusza figyel és jegyez. Látja és megörökíti, milyen harmónia, hűség és emberi érzés fűzi egy láncba a hármasszövetség népeit, mikor zárt sorokban vonulnak fel a becsület, az igazság, a legszentebb emberi javak védelmére. És látja és följegyezi, hogy a másik oldalon hogyan

gyujtják fel az emberiség béketemplomát részeg petrolőrök, hogyan csempézik a huszadik századba a diplomácia mérgezett fegyvereit, hogyan törnek a haladás és szabadság műhelyeibe bombákkal, revolverekkel, hazugságokkal és szöszegéssel. Ha van felelősség a jövődjé szemben: ennek súlya pehely lesz a mi igazságos vállainkon. Nem félünk sem az utókortól, sem Európa felgyújtóitól. Lelkünk könnyű és karunk súlyos. Amiért fegyvert ragadunk: nemcsak nekünk, de az egész haladó emberiségnek, az egész kulturvilágnak drága. S akikkel meg kell birkoznunk: orgyilkos szerbek, becsületszöszegő oroszok és bűnpártolásra züllött franciák. Miénk a hűség és a tisztaság, övék a bomba, a mérgezett fegyver és a szemérmertelenség. Magyar, osztrák, német és olasz egy tiszta, egységes, megtörhetetlen vonalban és velük szemben bűntetéstől remegő rácsok, részeg kozák és a szláv apasért bomló Mariáné. Egy sziklafalon is áttörnének és ez a bűnös és természetellenes szövetség tudna bennünket feltartóztatni? Soha. Népei a hármasszövetségnek, magyarok, osztrákok, németek és olaszok, találkoztunk a felgyújtott Európa megmentésének fenséges feladatában — ők pedig találkoztak a bűnben, a züllésben és a pocsolyában. A mi zászlónk a hűség, övék a bűn. Hittel, bizalommal és szent lánggal indulunk a tisztító háború elé. Karjaink büntetve fognak lesújtani...

Felhívás ápolónői tanfolyamra.

A Tapolczai Kórházegyesület elnökségéhez Hertelendy Ferencné Ömlő-tésége a következő levelet intézte:

A Kórházegyesület tisztelt Elnökségének!

Eldölt a kocka! Hazánk és Népünk sorsa, igazságos ügyünkkel Isten segítségére és hadseregünk erejére van bízva. A fegyver döntése véres eredményekkel jár. Mi asszonyok is vegyük ki részünket hazánk létérdekeinek szolgálatában és az érte vérzőket és szenvedőket igyekezzünk újra visszahozni az életnek.

A már majdnem kész tapolczai kórháznak mielőbbi megnyitásának kieszközölését kérvén és felhívásukat, hogy abba mi, a vidék asszonyai is, ha szükség lesz reá, ápolhassuk az ott értünk szenvedő sebesült testvéreinket.

Erre kérném a tisztelt elnökséget

kiváló tisztelettel

Hertelendy Ferencné.

Lesenczetomaj, 1914. július 29.

Készséggel teszünk eleget e kérésnek és felhívjuk Tapolcza és vidék honleányait, hogy amennyiben részt óhajtanak venni az ápolónői tanfolyamon, sziveskedjenek megjelenni szerdán — f. hó 12-én — délelőtt 11 órakor a tapolczai állami polgári fiúiskolában, ahol az egy-két hétre terjedő tanfolyamot azonnal megkezdjük.

E tanfolyam a legszükségesebb ápolói ismeretekre fogja a hallgatókat kiképezni. Ennek folytatásaképpen szeptember 1-én a tapolczai Erzsébet-kórházban egy hat hetes ápolónői tanfolyam fog megnyílni, amelyen a résztvevők szerzett ismereteikről oklevelet is fognak nyerni és ahol e héten megnyitandó tanfolyamon résztvevők előnyben részesülnek.

Tapolcza, 1914. augusztus hó 8.

Dr. Deák Jenő.

Dr. Klein Gyula.

A nagyközönséghez!

Segítség az itthonmaradottaknak!

Az egész ország lelkesedése kíséri útjára a háboruba vonuló katonákat, hogy megvédjék érdekeinket, hogy dicsőséget szerezzenek a magyar lobogónak. Dicsőséget is fognak szerezni, ha mi, az itthonmaradottak megkönnyítjük munkájukat. Hiszen nagy részüknek a szíve, a gondolatai itthon maradtak szerető övéiknél, a hitvesnél, gyermeknél, szülőnél. Mialatt ők élet-halál harcban küzdenek mi értünk, sokan közülök kenyér nélkül hagyták itthon családjukat, kenyérkereső támasz nélkül, akik felé a szegénység, a nélkülözés, talán az inség napjai közelednek. Semmi sem lelkesítheti jobban katonáinkat, semmi sem acélozhatja erősebbé karjaikat, mint a megnyugvás, hogy övéiket nem fenyegeti a nyomor rettenetes réme.

Nekünk, akik itthon maradtunk, ezt a nyomort meg kell akadályoznunk. Nekünk ezeket a kenyérkeresőket valamiképpen pótolnunk kell, amit jószívű adományokkal fogunk elérni és hiszünk, hogy mikor ilyen szent és magaslatos ügyről van szó, mindenki sietni fog, hogy tehetsége szerint hozzájárul ahhoz, hogy az értünk harcolók és kenyér nélkül maradtak családtagjai éhséget, segítséget ne szenvedjenek.

vedjenek, nehogy ez lankassza, elkedvetlenítse harcbavonuló katonáinkat.

E célra szánt adományokat nemcsak pénzben, hanem terményekben is adhatunk, ki-ki saját körülményei szerint, hiszen a haza oltárára áldozunk, ha bármit adunk is.

Adományokat legcélszerűbb a község előljáróságához vagy a megalakítandó bizottság elnökségéhez juttatni, azonban pénzbeli adományokat elfogad lapunk kiadóhivatala is és az illetékes bizottsághoz juttatja. Ma délelőtt tartandó képviselőtestületi gyűlés fog már e tárgyban intézkedést tenni.

E célra indított gyűjtést Foster Elek gyulakeszi-i birtokos 25 korona adománya nyitja meg.

Kivételes intézkedések háboru esetére.

A m. kir. miniszterium a háboru alkalmával a következő intézkedéseket rendeli el:

I.

A fegyveres erő kötelékébe tartozó és tényleges szolgálatban nem álló személyek utlevelet nem kaphatnak.

A Szerbiával szemben fennálló utlevél-kötelezettség Montenegróra is kiterjed.

Utlevelet csak a belügyminiszter állíthat ki.

Az állam határát Orsovától Zemunig csak a hatóság által kijelölt helyeken lehet átlépni.

Hadkötelesek az állam területéről nem vándorolhatnak ki.

II.

Mindenki köteles a nála megszálló belföldi és külföldi egyén érkezését és távozását bejelenteni, még pedig azok érkezését is, akik a rendelet hatályba lépte előtt érkeztek, de a község (város) területén három hónapnál rövidebb idő óta tartózkodnak.

III.

A hatóság felhívására mindenki köteles a birtokában levő fegyvert, lőszert vagy robbantó anyagot elismervény ellenében átadni.

Postagalambokat és légi járműveket csak hatósági engedéllyel szabad tartani vagy forgalomba hozni.

IV.

Uj egyesületet vagy fiókegyesületet alakítani nem szabad.

A fennálló egyesületek felett a rendőrhatalóság fokozott felügyeletet gyakorol.

A kereskedelmi társaságok rendőrhatalósági ellenőrzés alá vonhatók.

Politikai jellegű népgyűlést, felvonulást és körmenetet nem szabad tartani.

A közigazgatási hatóságok gyűléseinek kivételével, minden egyéb gyűlés csak a rendőrhatalóság előzetes engedélyével tartható.

Ugyanez áll a magánhelyiségekben

tartott mindennemű összejövetelre és gyülekezésre is.

V.

A Monarchia és a Németbirodalom fegyveres erejét illető közléseket sajtó útján tenni tilos.

Azok a sajtótermékek, amelyek erre okot szolgáltatnak, szigorú ellenőrzés alá esnek.

A hadviselés érdekeit veszélyeztető lapok megjelenését és terjesztését a belügyminiszter eltilthatja.

Szerbiában megjelenő időszaki lapokat nem szabad a belföldre behozni, itt továbbítani vagy terjeszteni.

Szerbiából érkező minden más sajtótermék — rendeltetési helyére juttatása előtt — ellenőrzés alá esik.

VI.

A hadviselés érdekeit érintő több büncselekmény (1912: LXIII. t.-c. 18—30. §-ai) szigorúbb elbánás alá esik, mint béke idején.

A hadicikkekre fel nem esketett, tényleges szolgálatban álló katonai (honvéd, népfőikelő és csendőr) egyének szolgálati kötelezettségeiknek megszegése tekintetében ugyanoly elbírálás alá esnek, mint a hadicikkekre fel-esketett katonák.

A hadviselés érdekeit érintő egyes büncselekmények tekintetében a polgári egyének a honvéd (katonai) büntető bíraskodás alá helyeztetnek.

A nyitrai, trencsényi, besztercebányai, rózsashegyi, lőcsei, eperjesi, kassai, sátoraljaujhelyi, beregszászi, máramaros-szigeti, zilahi, dési, besztercei, kolozsvári, tordai, marosvásárhelyi, székelyudvarhelyi, csikszeredai, kézdivásárhelyi, brassói, erzsébetvárosi, nagy-szebeni, gyulafehérvári, dévai, lugosi, karánsebesi, fehértemplomi, temesvári, pancsovai, nagybecskereki, nagyikindai, ujvidéki, zombori, szabadkai, pécsi és fiúmei kir. törvényszékek területén a bünvádi eljárást a hadviselés érdekeit érintő ügyekben a gyorsított eljárás szabályai szerint fogják lefolytatni.

Az esküdtbírók hatáskörébe tartozó ily cselekmények felett a kir. törvényszék ítél.

Ugyanezen a területen az esküdtbírók hatáskörébe tartozó minden ügyben a kir. törvényszék tartja meg a fő tárgyalást.

VII.

A váltó- és általában a magánjogi kötelezettségek teljesítésére a folyó évi augusztus hó 14. napjáig bezárólag halasztás engedélyeztetett. Ez a halasztás azonban nem terjed ki különösen a lakbérekre, a tartási, valamint a szolgálati, mezőgazdasági és ipari munkaviszonyból eredő követelésekre, amelyeket tehát ez alatt az idő alatt is teljesíteni kell.

A katonai szolgálatot teljesítő egyének részére azonban a folyó évi aug. hó 14. napjáig a lakbér fizetése tekintetében is halasztás engedélyeztetett.

A bírói peres és perenkívüli eljárás körében a bíróságok a katonai szolgálatot teljesítő egyének érdekeit szem

előtt fogják tartani. Így különösen olyan esetben, ha a peres fél vagy ügyvédje katonai szolgálatot teljesít, a bíróság az eljárást fel fogja függeszteni; továbbá ilyen egyének ellen csak olyan végrehajtási intézkedéseket fognak alkalmazni, amelyek a követelés biztosítására szolgálnak; végrehajtási árverést ingatlanra semmi esetben sem, ingókra pedig csak kivételes esetben fognak foganatosítani.

A m. kir. miniszterium elvárja az ország hazafias lakosságától, hogy a nemzet védelme érdekében tett összes kivételes rendelkezéseket nem a büntetések sulyától való félelemből, hanem hazaszeretetből és polgári kötelesség-érzetből a legszigorúbban meg fogja tartani.

Magyarország a világháborúban.

Idegeket roncsoló gyorsasággal csaptak le ránk a legszédültebb események, fantáziának elképzelhetetlen, tollnak leírhatatlan dolgok kellős közepébe kerültünk, itt vagyunk a világháború forgatagában és egy akarat, egy remény az egész magyar nemzet: ki a kardot, sújts az ellenség fejére!

Ne féljen most senki, gyöngé és gyöngéd érzeit fojtassa el mindenki, mert elveszett az, aki ebben a világteremtő és világromboló időben gyöngének mutatkozik. Összes magánérdekeink megszűntek, egész életünk, minden gondolatunk, minden esepp vérünk ebben az egy fogalomban olvad fel: háború.

A magyar történelmünk legnagyobb lapjait írjuk mi most. Kiragasztották a mozgósítási plakátokat, elolvasták őket az emberek, egy perc és tisztába jöttek az az, hogy mi a kötelességük. Ifjak, férfiak, apák, egy órán belül már bucsuztak övéiktől, szülőhelyüktől és életüknél is sokkal fontosabb célnak tartották azt, hogy minél hamarabb a csatasorban álljanak. Ami nagyság, erő és hazaszeretet felgyülemlett az ezer év óta államot alkotó magyarban, ami a szép és jó van ebben a népben, az mind kiröbbant, mind kiragyog most és ámuló gyönyörűséggel tölti be az eget és a földet. Kishitűek, akik azt hitték, hogy veszendő a magyar lélek, most nézzünk a magyar katonák százezreit, akik életüket mennek kockáztatni a hazáért és a királyaért. Egy nagy háborút eddig már nyertünk: a magyar nemzet ezekben a rettentő nagy napokban négyszáz esztendő visszavonás után végre megtalálta önmagát, egygyé forrt a haza szeretetében és a haza életéért és jövőjéért való áldozat-készségben. Napvilágra került végre népünk minden kvalitása, amely nemzetet nagygyá tehet. Iszonyú nagy most a mi erőnk, legyőzhetetlen!

Európa összecsapott. A nagy konflagráció, amelyről már gyermekkorunkban hallottunk hihetetlen jóvendőleket, valóra vált. Európa népei két táborra oszlottak, az egyikben a becsületért és a kultúráért harcolnak s ennek a tábornak egyik főerőssége ma Magyarország. A másik tábor a sötétség, az orgyilkosság védelmére fogott fegyvert. Ebben a táborban vannak összes ellenségeink. Ezekkel kell most leszámolnunk egyszer és mindenkorra!

Rohanva rohannak egymás tetejébe a világrendítő események. Annál jobb. Legalább hamarosan véget ér a tánc. És megrendíthetetlen hitünk a mozgósítás isteni napjai után, hogy ebből a véres kaoszából szabaddabbnak, nagyobbabbnak, gazdagabbnak és erősebbnek kerül ki a magyar nép, mint valaha volt.

Magyarok Istene, Hadur, szálljon a te lelked a magyar szuronyokba!

HIREK.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete — ma — augusztus hó 9-én délelőtt 10 órakor a következő tárgyakban gyűlést tart. 1. Ganz-cég levele villamosvilágítás berendezésének szállításáról. 2. Szerződés megkötése a kórházban alkalmazandó apácákkal. 3. Kórházi orvos kijelölése. 4. Kórházi asztalos munkák szállítása. 5. Járványkórház ügyében intézkedés. 6. Ódor Géza pénzügyigazgató üdvözlése miniszteri tanácsossá történt kinevezése alkalmából. 7. Polgári őrség szervezése. 8. A háborúba vonultak családtagjainak segélyezése. 9. Mozgósítással kapcsolatos közegészségügyi intézkedések.

Halálozás. Özv. Rothauser Ignácné született Mannovil Etel veszprémi lakos, kit a halál leányának és vőjének Frisch László és neje tapolczai lakosok látogatása közben ért el, tolyó hó 6-án, életének 63 éves korában meghalt. Az elhunyt jótékonyágáról volt ismert, amelyért általános tiszteletben és szeretetben részesült, e kiváló tulajdonságának kiemelésével tartott megható beszédet koporsója felett a folyó hó 7-én délután Tapolczán volt temetése alkalmával dr. Hoffer Armin veszprémi rabbi. Az elhunytat rokonnak kívül nagyszámú tisztelő kísérték utolsó útjára. A család a közvetkező gyászjelentést adt ki: „Alulírottak fájdalmas szívvel tudatják edesanyjuk, nagyanyjuk és anyóruk özv. Rothauser Ignácné született Mannovil Etel folyó hó 6-án, életének 63. évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványát folyó hó 7-én, délután 2 órakor helyezzük örök nyugalomra a tapolczai izr. sírkertben.”

Kinevezés. A földmivelésügyi m. kir. miniszter Tatár György szőlőszeti és borászati felügyelőt, tapolczai m. kir. vincellériskolai tanárt a X. fizetési osztályból a IX. fizetési osztályba nevezte ki.

Munkában a jótékonyág. A Tapolczai Izr. Jótékony Nőegylet tagjai folyó hó 4-én Pollák Adolfné elnöklete alatt értekezletre gyűltek össze, hogy megbeszéljék azokat a módokat, amelyeket a mostani rendkívüli viszonyok között a segélyezés tekintetében megvalósítani kell. Hosszabb eszmecsere után az értekezleten az az elv alakult ki, hogy a nőegylet a mozgósítás folytán behívott elhagyott családtagjainak nyomorán indokolt esetben a lehetőséghez képest enyhén és őket a legszükségesebbekkel segélyezze, továbbá, hogy a város részéről esetleg felállítandó népkonyha és a megnyitandó apolónói tanfolyam hazafias munkájából ki akarja venni részét.

A tapolczai kórházhoz építendő kápolna költségeihez adományozni szivesek voltak: Scheller Zsigmondné 10 koronát. A kórház berendezéséhez: özv. Löwy Bernátné és Weiler Kálmánné 1—1 vánkost, Leszner Samuelné 2 vánkost, amely kegyes adományokért hálás köszönetét fejezi ki

a Tapolczai Kórházegyesület Elnöksége.

A tapolczai leányok mozgalma. Több tapolczai leány aláírásával kaptuk az alábbi felhívást: „Tapolcza leányaihoz! Elérkezett a vészes ideje, amely minden hazafit háborúba szólít. Mireánk, az itthonmaradottakra is nagy szükség van. Ezennel felkérjük a tapolczai leányokat, hogy ők is vegyék ki részüket mint honleányok egyesüljenek és segítsenek a háborúba menő katonákon. Vasárnap délután 5 órakor az izr. elemi iskola ipartermében gyűlést hívunk össze, amelyen 12 éves kortól kezdve mindenki megjelenhet. Egyesüléssünknek célja elsősorban, hogy megvédjük a katonákat az időjárás viszontagságaitól és azért nyak- és csukló-védőket készítünk. Másodsorban pedig a szerdán megnyíló betegápolási tanfolyamon is részt veszünk. Kérjük tehát a tapolczai leányokat, hogy minél többen részt vegyenek e nemes cél megvalósításában.”

A közönség figyelmébe. Ha valaki a község lakosága közül észreveszi, hogy a távirda- és telefonvezetékek valahol megvolnának szakítva, vagy szándékosan meg rongálva, azonnal tegyen jelentést az előjárásnak.

Államosítják a Délivasutat. A magyar államvasutak budapest—fiúmei szakaszát kettősvágányúvá akarták fejleszteni. Ugy volt, hogy már ez év tavaszán meg is kezdik a dombóvár—gyékényesi kettősvágány kiépítését. Ez a munkát azonban váratlanul elmaradt abból az okból, hogy két éven belül a legnagyobb valószínűség szerint államosítani fogják a Délivasut magyarországi vonalait. Így tehát fölöslegessé válik a budapest—fiúmei sínpar fejlesztése, mert az államvasutak budapest—fiúmei forgalmát Nagykanizsán keresztül a jelenlegi délviasuti vonalakon fogják lebonyolítani. Erről a dologról egyik fővárosi lap a következőket írja: „Annyi bizonyos, hogy egyelőre feltehető a dombóvár—gyékényesi második sínpar kiépítésének tervét. A dolog alkalmasint a Délivasut ügyeinek nemrégiben történt szanalásával van összefüggésben. Ausztria valószínűen államosítja a vasutársaság osztrák vonalait. És ha Ausztria államosít, akkor nekünk is államosítanunk kell. Ha pedig az állam átveszi a Délivasut magyar vonalait, akkor Fiume felé két vonala is lesz a magyar államvasutaknak, legalább Horvátországig. A Délivasut balatonparti vonala ellátja majd a budapesti forgalmat, a dombóvár—gyékényesi pedig könnyen lebonyolítja az alföldi forgalmat. Így a dombóvár—gyékényesi vonal második vágánya fölöslegessé válik. Hogy ez így lesz-e, az két éven belül eldől. Az 1917. évi kiegyezésnél napirendre kerül a Délivasut dolga és akkor döntenek az államosítás kérdése fölött is. Ha nem lesz államosítás, akkor természetesen hamarosan megépül a fiúmei második sínpar és újból hozzákezdnek a dombóvár—gyékényesi kettős vágány elkészítéséhez. Ha az államosítás meglesz, a budapest—nagykanizsa—fiúmei vonal a Máv. üzemének legfontosabb része, s Nagykanizsa az ország egyik legjelentősebb vasúti gócpontja lesz.”

Elmaradt ünnepély. A Balatoni Szövetségnek augusztus hó 5-re tervezett tíz éves jubiláris közgyűlése, a háború miatt, bizonytalan időig elmaradt.

A tapolczai országos vásárból amit f. hó 5-én kellett volna megtartani, nemcsak a Gyulakesziben fellépett száz és körömfájás miatt az állatvásár maradt el, hanem az általános mozgósítás miatt a zsvásár is elmaradt.

A tapolczai iparosok közül tizenhárman, leginkább segédek, szabók, cipészek és csizmadiaik tegnap este utaztak Pozsonyba, ahol mindegyik saját iparának megfelelőleg nyer a katonaságnál foglalkozást.

Polgári őrség. Tapolcza nagyközség területén a közbiztonsági szolgálat ellátását a községi rendőrség mellett polgári őrség is végzi. A polgári őrség szolgálatban nemzeti színű karszalagot visel. A polgári őrség tagjai szolgálatban rendőri közegeknek tekintendők, az irántuk tanúsított engedelmesség vagy erőszak a törvények értelmében büntetendő. A hatóság támogatására az önként jelentkezett cserkész csapat balkarján nemzeti színű karszalagot visel és mivel hatósági megbízást teljesítenek őket ezen munkájukban feltartóztatni vagy akadályozni tilos. Ha küldönc szolgálatra alkalmazatnak gyors tovaladásukat mindenki köteles elősegíteni.

Recitátori előadás. — Ma — vasárnap este 8 és fél órakor a Kaszinó helyiségében Sió Ferenc recitátor szavaló művészeti előadást rendez. A háborús idő bár sehogysem kedvező előadásokra, s a szórakoztató célú vállalatok nagyobb részt szünetelnek is az országban, de a szavaló művészet nem oly hivatás, hogy ne volna pártolható. Sió F. is hivatkozik arra, hogy közel 30 év óta költői művek tolmácsolásával a nemzeti kultúrának szolgált; s ez alkalommal is néhány hazafias szellemű köl-

teményt is fog előadni. A tetszés szerinti belépődíj mellett tartandó előadásával csak megélhetése s utiköltsége fedezésére kíván némi jövödelmet. A már két hét óta teljesen kereset nélkül szükölködő veterán művész ez egyetlen előadását a művelt közönség szives pártfogásába ajánljuk.

A miniszterelnökségi sajtóiroda hírei. Közönségünknek a hadi eseményekről leendő biztos és gyors tájékozása szempontjából szerkesztőségünk a miniszterelnökségi sajtóirodától sörgöny útján veszi a legújabb háborús híreket, amelyeket megérkezésük után lapunk kiadóhivatala előtt azonnal kifüggesztünk, hogy így a későn érkező napilapok megjelenése előtt is közönségünk a leghitelesebb forrásból eredő hadi eseményekről a legrövidebb idő alatt tájékozást és tudomást szerezhessen.

A védköteles koru kivándorlók visszahívása. A Monarchia fenyegetett érdekeinek védelme fegyverre szólította az ország véderjét. Az elrendelt általános mozgósítás alkalmából tömegesen és lelkesen jelentkeztek véderő törvényünk alapján a hadkötelezettség teljesítésére hivatottak. S akkor midőn az ország jelenvaló védköteles férfinepessége az ország védelmére harcra megy, nem szabadna hiányozni azoknak sem, kik az elmúlt időkben munkakeresés céljából az ország területét elhagyták, de akiknek szívében tudom ma is melegen él a hazához való ragaszkodás nemes érzése. Sokan lehetnek, akikhez a nagy távolság miatt nem jut el a haza hívó szózata vagy már csak későn értesülnének róla. De sokan vannak azok is, kik annak idején megfontolatlanul védkötelezettségük megsértésével hagyták el az országot s akiket eddig csak az igazságos büntetéstől való félelem tartott az idegen földön vissza. Ő császári és Apostoli királyi felségének 1913. évi május hó 2-án kelt legfelsőbb elhatározása alapján kihirdetett közkegyelem ez utóbbiaknak is lehetővé teszi most már a visszatérést. A közzétett behívásnál is azonban közvetlenebb hatással van a távollevőkre hozzátartozóik hívói szava, mert ezekhez köti őket a vér és a rokoni kapcsolat. A hozzátartozóik tehát egyuttal hazafias kötelezettségüknek telelnek meg akkor, ha a hozzájuk közelállók a mozgósításról s illetőleg a közkegyelem tényéről értesítik s maguk részéről is levél útján buzdítják őket és hatnak rájuk a hazajövetelre. A bevonulásra kötelezettek megkaphatják összes utiköltségeiket a legközelebbi osztrák-magyar konzulátusnál, ahol azonnal jelentkezniük kell. S mert ismerem hazánk népeinek szülőföldjéhez való ősi ragaszkodását, megvagyok győződve, hogy a hozzátartozók felhívása még azokra is hatással fog lenni, akikben esetleg mára a hosszú távollét következtében meggyengült a hazájához való ragaszkodás érzése.

Léggömbök megfigyelése. Az osztrák—magyar hadsereg szolgálatában lévő légi járművek ismertető jelei a következők: 1. A kormányozható léghajók oldalkormányai piros-fehér színre vannak festve és a csónak fölött piros-fehér-piros hadilobogó leng. 2. A léggömbökön a kosár fölött piros-fehér-piros hadilobogó van kitűzve. 3. Az egyfedelű repülőgépek galamb alakúak, hegyes szárnyakkal. 4. A kétfedelű gépek nyíl alakúak, mindkét gép orra és felele csukaszürke színűek, a gép teste és kormányrészei piros-fehér sávakkal van csikozva. Ha valaki más színű, vagy szerkezeti léggömböt lát, köteles azonnal jelenteni; leszállásuk esetén pedig őrizetbe veendő.

Álhírek. A háborús hangulatban valóban boszantó az a sokféle változatban szájról-szájra járó hír, amelynek semmi alapja nincsen s amit legtöbbször a háború riadalmából szül egy-egy élénk képzeletben. A mult héten is például a lehetetlenséggel határos hírek keringtek a szomszéd községekben, amelyek csak arra alkalmasak, hogy szájról-szájra járva, mint a lavina növekedjenek s valójában az egészből semmi sem igaz. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy az ilyen mendedmondáknak, „*azt mondják*”-nak fel ne üljenek. Lapunk kiadóhivatala előtt kifüggesztett

